

Latvijas Ģimenes ārstu asociācija

Biedrība Latvijas Ģimenes ārstu asociācija
Reģistrācijas Nr. 40008009328
Ģertrūdes iela 20-7, Rīga, LV-1011
Mob. tālr. +371 29421426, birojs@lgaa.lv
www.lgaa.lv

Rīgā

2022. gada 6. septembrī Nr. 33

**Ministru kabinetam
un Ministru prezidentam Arturam Krišjānim Kariņam**
pasts@mk.gov.lv

Aizsardzības ministram Artim Pabrikam
pasts@mod.gov.lv

Veselības ministram Danielam Pavļutam
vm@vm.gov.lv

Par Aizsardzības ministrijas izstrādātajiem grozījumiem Ārstniecības likumā un likumprojekta “Valsts aizsardzības likums” 12. panta normu (22-TA-2481; 22-TA-2494)

Likumprojektos un Ārstniecības likuma grozījumu anotācijā norādīts, ka *“tiek plānots veidot sistēmu, kur tiktu izstrādāti kritēriji un iesaucamā ģimenes ārsts varētu pieņemt lēmumu par iesaucamā veselības stāvokli. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes medicīniskā komisija tad varētu izvērtēt tikai negatīvos lēmumus par iesaucamo veselības stāvokli.”*

Par valsts funkcijas deleģēšanu privātpersonai – ģimenes ārstam

Projekti paredz, ka ģimenes ārstam, ja viņa pacients būtu iesaucams VAD, ne tikai būtu pienākums nodrošināt sava pacienta ārstniecību, bet arī būtu jāveic pacienta veselības stāvokļa vērtēšana un tās rezultātā jāpieņem lēmums attiecībā uz militāro dienestu. Projekts paredz, ka valsts pārvaldes uzdevums – iesaucamā veselības stāvokļa novērtēšana, tiek deleģēta privātpersonai - ģimenes ārstam (ārstniecības iestāde nav minēta). Likumprojekta anotācijā nav norādīts kā tiks izpildītas prasības un ievēroti nosacījumi, kas valsts funkcijas deleģēšanas gadījumā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likumā (VPieL). Anotācijā nav norādīts kādi resursi tiks nodrošināti, lai ģimenes ārsts kā privātpersona deleģēto valsts funkciju pildītu, kāds būs šīs funkcijas saturs, kā izpaudīsies padotība un uzraudzība. Anotācijā nav

norādīts kā tiks izpildītas VPIeL 43.¹ panta prasības, proti, kāda atlīdzība par valsts funkcijas pildīšanu tiks noteikta, kā tiks noteikts maksas apmērs un citi ar deleģēto pakalpojumu saistītie nosacījumi. Tāpēc secināms, ka likumprojekts neatbilst VPIeL normām, kas ir būtisks likumprojekta trūkums.

Likumprojektā paredzētais ir pretrunā ārsta ētikas principiem. Tas var apdraudēt ģimenes ārsta iespējas nodrošināt kvalitatīvu veselības aprūpi un ārstniecību tiem pacientiem, kas ir vai potenciāli varētu būt iesaucamie. Proti, ģimenes ārstam kā ārstējošajam ārstam primāri ir jākalpo sava pacienta interesēm un tiesībām uz veselības aizsardzību un veselības aprūpi. Veselības stāvokļa vērtēšana citiem mērķiem, šajā gadījumā militārām vajadzībām, nekalpo ārstniecībai un pacienta kā veselības aprūpes pakalpojuma saņēmēja interesēm. Ārsts, kas pilda citus uzdevumus un tāpēc var būt spiests rīkoties pretēji pacienta interesēm, riskē zaudēt pacienta uzticību un terapeitisko attiecību kvalitāti. Lai novērstu iespējamu interešu konfliktu, veselības stāvokļa vērtēšana militārām vajadzībām ir jādeleģē ārstiem, arī ģimenes ārstiem, kas nav šo personu ārstējošie ārsti.

Par prioritāro veselības aprūpi

Likumprojektā ir paredzēts grozīt Ārstniecības likuma 3. panta otro daļu, papildinot to aiz vārda "bērns" ar vārdiem "personas, kura iesaukta vai brīvprātīgi pieteicās valsts aizsardzības dienestam". Tiek piedāvāts noteikt, ka šīm personām ir tiesības saņemt prioritāro veselības aprūpi. Šādiem likuma grozījumiem nav pamata. Jāatzīmē, ka Ārstniecības likuma 3. panta norma ir deklaratīva. Personu, kas ir militārpersonas vai militārajam dienestam pakļautas personas, veselības aprūpi ir jāorganizē tāpat kā līdz šim – speciālā tiesiskā kārtībā. Ir jāparedz kur un kādā kārtībā iesauktie un iesaucamie saņems tieši tos veselības aprūpes pakalpojumus, kas saistībā ar dienesta pienākumu ir nepieciešami.

LĢĀA ieskatā piedāvātie grozījumi Ārstniecības likumā un likumprojekta "Valsts aizsardzības likums" 12. pantā paredzētā valsts funkcijas deleģēšana ģimenes ārstam ir pretrunā tiesību normām, kas nosaka valsts funkciju deleģēšanas kārtību. Piedāvātie grozījumi ir pretrunā ārsta ētikas principiem. Tāpēc LĢĀA aicina Ministru kabinetu šādus grozījumus tālāk nevirzīt, bet uzdot atbildīgajām valsts iestādēm sagatavot tiesību normām un ārsta ētikas principiem atbilstošus tiesību normu priekšlikumus.

Biedrības „Latvijas Ģimenes ārstu asociācija”
prezidente

Sarmīte Veide